

LIIKENNE- JA VIESTINTÄVALIOKUNNAN MIETINTÖ 17/2005 vp

Hallituksen esitys laiksi tieliikennelain 103 §:n muuttamisesta

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 8 päivänä kesäkuuta 2005 lähettänyt liikenne- ja viestintävaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laiksi tieliikennelain 103 §:n muuttamisesta (HE 72/2005 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa on ollut kuultavana
- vanhempi hallitussihteeri Eija Maunu, liikenne- ja viestintäministeriö.
Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut
— professori Matti Tolvanen.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan tieliikennelakiin sisältävää rangaistussäännöstä muutettavaksi rikoslain muutoksen vuoksi. Rikoslain mukaan teon syyksiluettavuus tuottamuksellisena edellyttää

nimittäin nimenomaista mainintaa laissa. Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Yleisperustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotuksen hyväksymistä seuraavin huomautuksin ja muutosehdotuksin.

Tieliikennelain 103 § on vanhastaan tarkoitettu koskemaan sekä tahallaan että huolimattomuudesta tehtyjä tekoja. Hallituksen esityksessä todetaan, että rikosoikeuden yleisiä oppeja koskevan lainsäädännön uudistamisen yhteydessä muutetun rikoslain (39/1889) 3 luvun 5 §:n 2 momentin mukaan rikoslaissa rangaistavaksi

säädetty teko on rangaistava vain tahallisena, jollei toisin säädetä. Tämä periaate koskee myös muita säädöksiä kuin rikoslakia ja hallituksen esityksen mukaan on tulkinnanvaraista, voidaanko 103 § siten katsoa annetuksi rikoslain 3 luvun 5 §:ssä tarkoitettulla tavalla rikoslain muuttamisen jälkeen siten, että tieliikenne rikkomukset olisivat nykyisin rangaistavia vain tahallisina, koska laissa ei toisin säädetä.

Valiokunnan saaman selvityksen mukaan liikenne rikkomuksen tunnusmerkistöä on vakiintuneesti tulkittu niin, että myös huolimaton sääntöjen rikkominen sisältyy tunnusmerkistöön, eikä vuoden 2004 alussa voimaan tullut ri-

koslain muutos muuta pykälän perinteistä tulkintaa. Sitä ei muuta myöskään se, että säännöksen soveltamisalan ulkopuolelle on rajattu 1.9.2004 lukien lääkärin ilmoittamisvelvollisuuden rikkominen, koska rangaistussäännös on kiistatta annettu ennen 1.1.2004. Tunnusmerkistön soveltamisalan supistaminen ei voi tarkoittaa sitä, että rangaistussäännös olisi säädetty supistamisen yhteydessä uudestaan.

Valiokunta toteaa, että rikosoikeudellinen laillisuusperiaate on keskeinen oikeussääntö ja tämän vuoksi on hyvä mainita rangaistussäännöksessä, että myös huolimaton menettely on rangaistavaa. Tämä on erityisen tärkeää tunnusmerkistöissä, jotka koskevat käytännössä koko väestöä. Huolimattomuuden mainitseminen liikenne rikkomuksen tunnusmerkistössä antaa myös aiheellisen viestin siitä, että liikenteessä pitää olla huolellinen. Nämä näkökohdat puoltavat valiokunnan mielestä sitä, että tunnusmerkistöä täsmennetään nyt esitetyllä tavalla. Valiokunta korostaa kuitenkin, että kyseessä on vain selventävä muutos ja on selvää, että henkilöt, jotka ovat huolimattomuudesta rikkoneet liikennesääntöjä 1.9.2004 jälkeen, ovat syyllistyneet

liikenne rikkomukseen, josta heitä myös voidaan laillisuusperiaatteen kanssa ristiriitaan joutumatta rangaista.

Yksityiskohtaiset perustelut

Johtolause. Tieliikennelain 103 §:ää on viimeksi muutettu lailla 401/2005, joka on vahvistettu 10.6.2005. Tämän vuoksi johtolauseita muutetaan vastaavasti.

103 §. Liikenne rikkomus. Lailla 401/2005 pykälää on muutettu siten, että 105 a § on lisätty niiden pykälien luetteloon, joiden rikkomista ei säädetä rangaistavaksi liikenne rikkomuksena. Tämän vuoksi valiokunta on tehnyt vastaavat muutokset pykälän muotoiluun.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella liikenne- ja viestintävaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotus hyväksytään muutettuna (Valiokunnan muutosehdotukset).

Valiokunnan muutosehdotukset

Laki

tieliikennelain 103 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 3 päivänä huhtikuuta 1981 annetun tieliikennelain (267/1981) 103 §, sellaisena kuin se on laissa 401/2005, seuraavasti:

103 §

Liikenne rikkomus

Joka tahallaan tai huolimattomuudesta muuten kuin 73 a, 98—102 tai 105 a §:ssä mainitulla

tavalla rikkoo tätä lakia tai sen nojalla annettuja säännöksiä tai määräyksiä, on tuomittava liikenne rikkomuksesta sakkoon.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20 .

Helsingissä 14 päivänä kesäkuuta 2005

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Markku Laukkanen /kesk	Erkki Pulliainen /vihr
vpj.	Matti Kangas /vas	Eero Reijonen /kesk
jäs.	Mikko Alatalo /kesk	Pertti Salovaara /kesk
	Leena Harkimo /kok	Arto Seppälä /sd
	Saara Karhu /sd	Timo Seppälä /kok
	Marjukka Karttunen /kok	Harry Wallin /sd
	Inkeri Kerola /kesk	Lasse Virén /kok
	Risto Kuisma /sd	Raimo Vistbacka /ps.
	Reino Ojala /sd	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Mika Boedeker.